

V súčasnosti sa v závode Marel v Nitre realizuje celokoncernový dizajnový koncept „Light and Bright“. Jeho výsledkom budú výrobné priestory takmer identické s so špičkovými fabrikami v segmente automotive. Zahŕňa aj unifikáciu farebnosti obrábacích strojov a inej technológie do jednotného bieleho odtieňa podľa RAL palety, pri ktorej je nápomocná aj značka Mazak. Spolu s bielymi podlahami a novým progresívnym osvetlením sa len podčiarkne dojem modernej spoločnosť s čistou prevádzkou.

Ked' spojenie

nordickej firemnej kultúry s japonskou technológiou
prináša výsledky

Text: **Vlasta Rafajová**, foto **Marel Slovakia, s.r.o., Yamazaki Mazak Central Europe, s.r.o.**

Islandský koncern Marel je globálnym lídrom v dodávke moderných technológií na spracovanie mäsa, rýb a hydiny. Na Slovensku pôsobí od roku 2005, keď s necelou desiatkou zamestnancov – a vtedy ešte pod iným obchodným menom – rozbehol v prenajatých priestoroch niekdajšej Plastiky Nitra výrobu komponentov pre ďalšie závody Marel. Dnes je nitriansky závod najväčší spomedzi 12 výrobných prevádzok islandskej firmy. Jeho vlaňajšie tržby dosahujú takmer 50 miliónov eur a na finálnej produkcii celej skupiny Marel sa podieľa 25 až 30 percentami. Nešlo by to bez vyše 400 súčasných zamestnancov a progresívnej výrobnéj technológie, ktorej súčasťou sú – od počiatkov firmy – aj stroje japonskej spoločnosti Yamazaki Mazak.

Popísať niekoľkými slovami produkčné portfólio spoločnosti Marel Slovakia, s.r.o. nie je práve jednoduché. Extrémne špecifické a individuálne nároky klientov spolu s ich pestrým zložením z rôznych spracovateľských segmentov znamenajú, že takmer všetky stroje, linky a dopravníky vyrobené v Nitre, sú zakaždým originálom. Mimo-

riadne vysoká customizácia je výraz, ktorý produkciu nitrianskeho strojárkeho výrobcu vystihuje presne.

Generálny riaditeľ spoločnosti Marel Slovakia Rudolf Gubric vysvetľuje, že vo veľmi zjednodušenom členení, nitriansky závod vyrába stroje určené na porciovanie mäsa, jeho dávkovanie, presné váženie a triedenie, ďalej priemyselné pece a fritézy na tepelnú úpravu mäsa, napríklad na výrobu hamburgerov vo fastfoodoch, ale aj stroje na primárnu porážku zvierat čo najhumánnejšou cestou (uspávacie linky s využitím CO₂), takisto aj dopravníkové systémy, ktoré prepájajú jednotlivé spracovateľské technológie v závodoch. Ak vezmeme do úvahy, že jednotlivé technológie sa líšia podľa toho, či ide o hydinu, ryby alebo iný druh mäsa, rovnako ich determinujú aj priestorové možnosti a celkový výrobný koncept zákazníkov, je zrejmé, že v prípade nitrianskeho výrobcu nemožno hovoriť ani o malosériovej výrobe.

Primárne procesy aj finalizácia

Marel Slovakia je výsostne výrobnou strojárskou spoločnosťou. Vývoj a konštrukcia strojov a liniek sa realizuje v sesterských spoločnostiach Marelu, predovšetkým v Holandsku a Dánsku. Strategická poloha v strede Európy, rozvinutá dopravná-logistická infraštruktúra, ale najmä kvalitná pracovná sila predurčili Nítru za miesto, kde sa podľa dodanej dokumentácie finalizujú hotové výrobky Marel a odkiaľ sa expedujú do celého sveta. Nitriansky závod má v skupine Marel osobitné postavenie, keďže je jedinou fabrikou, ktorú koncern nekúpil, ale vybudoval od základov.

Výrobe hotových produktov (montáži, stavbe a finalizácii strojov a celých liniek) sa začal nitriansky Marel venovať v roku 2010, potom čo sa presťahoval do vlastných nových výrobných priestorov v priemyselnom parku. „Aktuálne tvorí asi 80 percent objemu našej produkcie finalizácia výrobkov, zvyšok predstavuje výroba komponentov, aj tie sú však zvyčajne určené len pre našu vlastnú potrebu,“ približuje R. Gubric a dopĺňa, že z tohto dôvodu je výroba v závode rozdelená na oblasť primárnych procesov a finalizačnú časť.

„Do primárnych procesov zaraďujeme výrobu dielov na CNC strojoch, vrátane strojov značky Mazak, ďalej laserové páliace stroje na delenie plechu a ohraňovacie lisy na ohýbanie plechu do požadovaných tvarov. Primárne procesy nám potom pokračujú zvarovaním a po-

„Obrábacie stroje Mazak, ktoré máme, používame predovšetkým na výrobu kritických komponentov, ktoré je veľmi ťažké nakúpiť v externom prostredí, z dôvodu tolerancií, presnosti, alebo komplexnosti samotného výrobku. Často sa teda stáva, že strojmi Mazak kompenzujeme nedostatky externých dodávateľov, či už v dodávkach na čas, kvalitu alebo cenu.“

Rudolf Gubric, generálny riaditeľ Marel Slovakia, s.r.o.

slednou etapou je povrchová úprava. U nás sa vykonáva povrchová úprava brúsením a pieskovaním, iné potrebné povrchové úpravy nám zabezpečujú externí dodávatelia. Primárny proces končí vyrobením hotového komponentu, ktorý možno namontovať na stroj.

Technológiu Mazak využíva Marel v primárnych procesoch svojej výroby. Stroje Mazak bežia v dvojzmennej prevádzke, montáž hotových výrobkov aj zvyšok celého závodu funguje v jednozmennom pracovnom režime.

Technológia Mazak v Marel Slovakia

sústružnícke centrá :

QUICK TURN NEXUS 250IIM
QUICK TURN 250MY

frézarské centrá :

VERTICAL CENTER NEXUS 510C II
VERTICAL CENTER NEXUS 510C II
VERTICAL TRAVELING COLUMN -300C
VERTICAL TRAVELING COLUMN 530C
VERTICAL TRAVELING COLUMN 820/30

multifunkčné centrá :

INTEGREX I-200S

Stroje a linky vyrobené v Nitre sú distribuované k odberateľom do celého sveta. Až 70 percent strojov na tepelné spracovanie mäsa pre fastfoodové reťazce smeruje napríklad do USA a Kanady. Stroje na spracovanie rýb sú zasa určené najmä do Talianska, Španielska, ale aj Južnej Ameriky, pre hydinu je typický silný ruský trh.

Druhú časť našej výroby predstavuje finálna stavba a montáž strojov. Jej podoba sa odvíja od typológie výrobku, či ide o porciovací, alebo dávkovací stroj, stroj na uspávaciu linku, dopravník, atď... Finálna montáž predstavuje teda hlavnú náplň našej činnosti, a práve tu vidíme aj možnosti nášho ďalšieho rozvoja – v stavbe finálnych výrobkov, v ich testovaní a odovzdávaní zákazníkom,“ prízvukuje riaditeľ spoločnosti.

Mazak – kľúčový v kritických komponentoch

Hoci oblasť svojich primárnych procesov neplánuje nitriansky Marel v budúcnosti cielene objemovo rozvíjať ani posilňovať, vlastnú výrobu komponentov považuje riaditeľ firmy za mimoriadne dôležitú. „Práve preto, že využívame externé subjekty na dodávky dielov spracovaných na CNC strojoch, laserovými technológiami i zvarianím, je pre nás kľúčové, aby sme si zachovali internú flexibilitu,“ zdôrazňuje. Zodpovedajúce technologické vybavenie primárnych procesov, konkrétne v oblasti obrábacích strojov je preto nevyhnutnosťou. Marel v nej staval na značku Mazak.

„Obrábacie stroje Mazak, ktoré máme, používame predovšetkým na výrobu kritických komponentov, ktoré je veľmi ťažké nakúpiť v exteriornom prostredí v zodpovedajúcej kvalite, či už z dôvodu tolerancií, presnosti, alebo komplexnosti samotného výrobku. Keďže Mazak reprezentuje stabilnú a efektívnu výrobnú technológiu, ktorú poznáme a máme s ňou skúsenosť, môžeme vďaka tomu počítať s vlastnou

flexibilitou aj s istou nezávislosťou. Ak zadáme výrobu komponentu externému dodávateľovi, zoberie si na to dva týždne, zvlášť ak neriešime výrobu sériovo, ale kusovo. Vlastnými silami si to pritom môžeme strojmi Mazak urobiť do druhého dňa. Často sa teda stáva, že strojmi Mazak kompenzujeme nedostatky externých dodávateľov, či už v spomínaných dodávkach na čas, kvalitu alebo cenu,” objasňuje R. Gubric. Aktuálne Marel v Nitre využíva osem strojov japonského výrobcu.

Dlhoročná spolupráca Marel – Mazak

Stroje značky Mazak využíva spoločnosť Marel už od svojho vzniku. „Mazaky máme od prvého dňa našej výroby v roku 2005, vtedy sme ich zdedili z Dánska spolu s inými strojmi. Ako stroje starli, vymieňali sme ich postupne všetky za novšie modely Mazak. Teraz už máme – s výnimkou dvoch veľmi špecifických strojov – len stroje Mazak. Tvoria gro našej primárnej výroby,” hovorí riaditeľ spoločnosti a dodáva, že keby nemali s japonským výrobcom pozitívne skúsenosti, nepostupovali by takto. „Jedna vec je, že sme spokojní s výkonnosťou strojov, druhá je aj spokojnosť so servisom. Často je pri dodávateľoch strojov problém, že hoci sú dobrí v Amerike, nemajú pokrytie servisom v Európe, zvlášť v strednej a východnej. Potom je problém, nemôžete predsa čakať dva týždne na servisného technika. To nám s Mazakom nehrozí, máme len dobré skúsenosti.”

Ďalším pridruženým efektom dlhoročnej spolupráce Marelu s Mazakom je, že aj sesterské spoločnosti nitrianskeho závodu majú inštalované stroje Mazak, majú teda s nimi v rámci firmy aj oveľa komplexnejšiu a dlhodobú skúsenosť.

Otázku, či je súčasných deväť strojov Mazak pre firmu stropom, keďže Marel primárne procesy zatiaľ navyšovať neplánuje, necháva Rudolf Gubric otvorenú. „Niektoré staršie stroje ešte plánujeme vymeniť a uvidíme, či nám tento počet strojov bude pokrývať požadovanú mieru flexibility v súvislosti s nárastom objemu finálnej produkcie. Je celkom možné, že ak zvýšime objem hotových výrobkov napríklad o 20 percent, možno bude potrebné aj dokúpiť obrábacie stroje, pretože tie súčasné sú už plne vyťažené na dve zmeny,” zdôvodňuje.

Firemné filozofie so spoločnými znakmi

Marel je spoločnosť známa svojim príkladným postojom k ekológii, k trvalo udržateľnému rozvoju, ale aj k vytváraniu rodinného pra-

Marel zdieľa atmosféru severskej pracovnej kultúry s víziou vytvárať inšpiratívne sociálne prostredie pre svojich zamestnancov. Jedným z príkladov je štýlová jedáleň nitrianskeho závodu s vlastnou vynikajúcou kuchyňou.

covného prostredia, budovaniu a posilňovaniu sociálnych väzieb. Vo všetkých oblastiach fungovania firmy sa výrazne prejavuje severská firemná kultúra, inak to nie je ani v slovenskom závode.

„Všeobecne je nordická kultúra, charakteristická silným pozitívnym vzťahom k ochrane životného prostredia. Cieľom je, čo najmenej ho znečisťovať. V prípade Marelu to znamená, že chceme, aby sa potraviny – v tomto prípade mäso, hydina a ryby – spracovávali udržateľným spôsobom, aby boli spracované čo najšetrnejšie a čo najskôr sa dostali konzumentovi na stôl. Preto sa snažíme, aby nami vyrábané technológie boli vysoko efektívne a mimoriadne rýchle. Ak je totiž proces rýchly, výrazne klesá spotreba energie pri spracovaní, rovnako aj spotreba vody,” ukazuje na príklade R. Gubric.

Japonská spoločnosť Yamazaki Mazak, ktorá v roku 2019 oslávila storočnicu svojej existencie, patrí zasa k najúspešnejším strojárskym firmám na svete. Vo firemnej filozofii, či nazeraní na svet má Mazak s Marelom veľa spoločného. Okrem zamerania na dlhodobé plánovanie, súlad s trvalo udržateľným rozvojom alebo hodnoty humanity, obe spoločnosti spája najmä tematika vysokej výkonnosti vlastnej vyrábanej produkcie, či jej energetickej efektívnosti. Predovšetkým je to však inovatívnosť, ktorú majú obe značky vo svojej DNA, a ktorej výsledkom sú aj roky vzájomnej úspešnej spolupráce.

V roku 2008 sa závod presťahoval z prenajatých priestorov do vlastnej budovy v priemyselnom parku. Po ďalšom rozširovaní výrobných priestorov má aktuálne k dispozícii 18 000 m² plochy.

